

Обществено- политически нагласи

Декември

2013

ПАСПОРТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Проучването е проведено в периода 12 -17 декември 2013 година. Реализирана е национална извадка на пълнолетното население (18+) на квотен принцип, която възпроизвежда параметрите на генералната съвкупност по признаците пол, възраст и населено място. Общият обем на извадката е 1000 лица. Информацията е получена чрез стандартизирано интервю „лице в лице“, проведено с 987 респонденти.

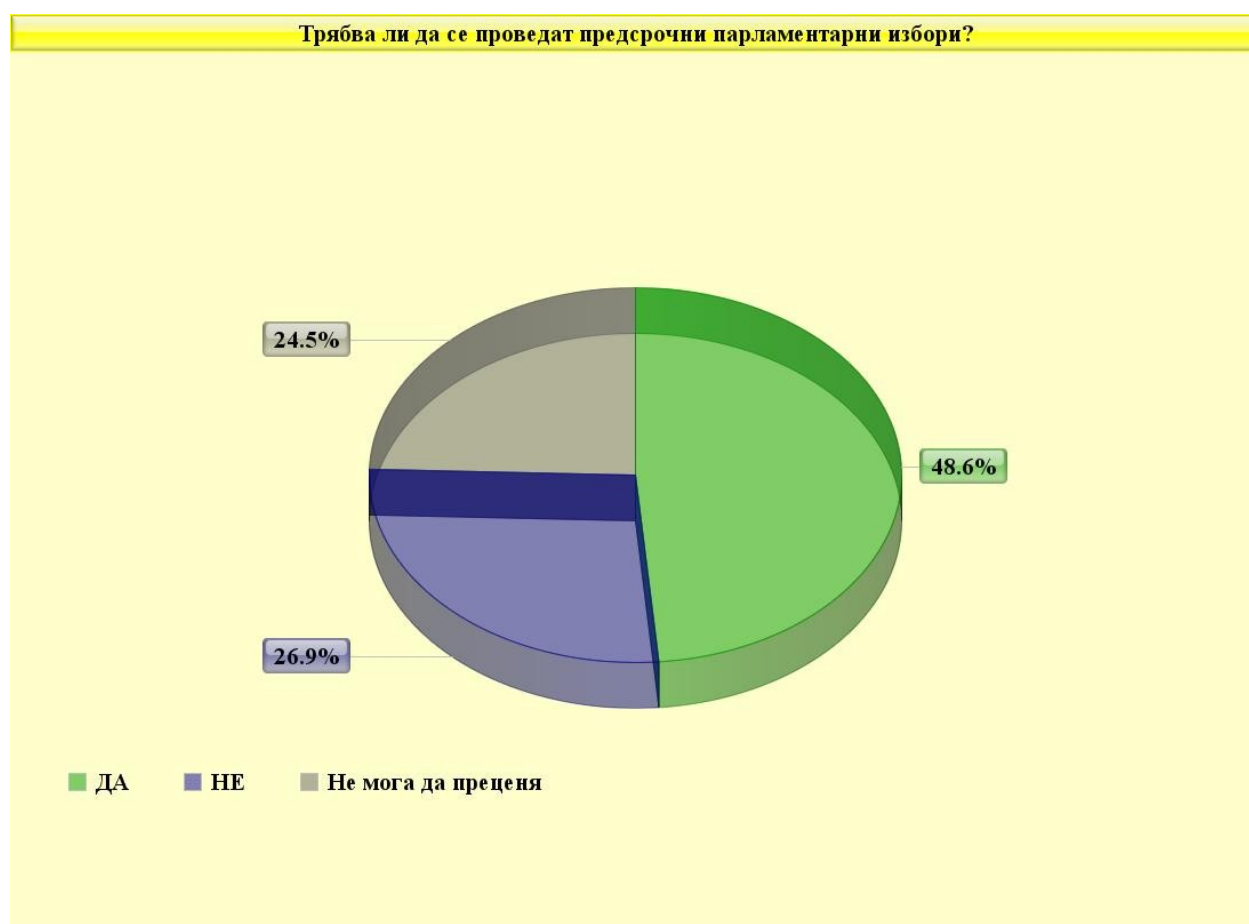
**Доклад на
социологическия
екип на ИМП**

www.modernpolitics.org
e-mail: imp@europe.com
Офис: София, ул. Бачо Киро 57, ет. 1-2

I. Общественото мнение за необходимостта от предсрочни избори

Въпросът за произвеждането на предсрочни парламентарни избори съпътства работата на правителството практически от първия ден на мандата на действащото Народно събрание. Остротата, с която този въпрос се поставя от опозиционните политически и обществени среди, произтича както от създадената в резултат от последните избори патова парламентарна конфигурация, така и от натрупаното недоволство и протестната вълна, предизвикани от действията на управляващите в началото на мандата.

Настоящото изследване провери обществените нагласи както по отношение на самата необходимост от предсрочни избори, така и по отношение на времето, в което евентуално да се произведе предсрочен вот според вижданията на анкетираниите.

Почти половината от респондентите – 48,6%, смятат, че в момента България се нуждае от предсрочни парламентарни избори. Малко повече от една четвърт – 26,9% не одобряват предсрочния вот, докато 24,5% от анкетираните не могат да преценят кое е вярното решение за страната в настоящата политическа ситуация.

Мнението на респондентите, които подкрепят идеята за предсрочен парламентарен вот, се разделя по въпроса за тяхното евентуално насрочване. За **незабавни предсрочни избори** се произнасят 24,3% от анкетираните. Докато 23% смятат, че те трябва да се проведат едновременно с изборите за евродепутати през май

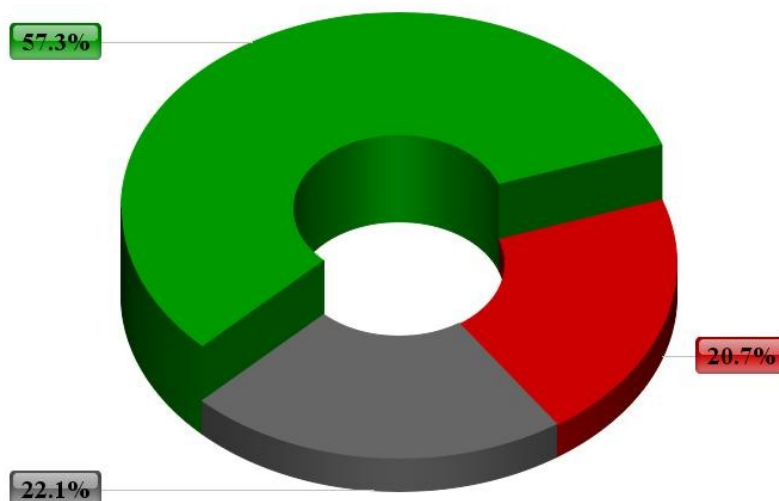
догодина. Значително по-малък брой от анкетиранияте смятат, че предсрочни парламентарни избори трябва да се проведат **през есента на 2014 г. – 3,2%**. Почти една трета не могат да преценят кога е подходящият момент за предсрочни избори – 32,4%.

II. Избирателна активност и електорални нагласи

Общо **57,3%** от респондентите декларират готовност да отидат до урните, ако изборите се провеждаха към момента на настоящето проучване. Всеки пети (20,7%) твърдо не би гласувал, а 22,1 заявяват, че не са решили дали да упражнят правото си на вот.

Бихте ли гласували, ако изборите са днес?

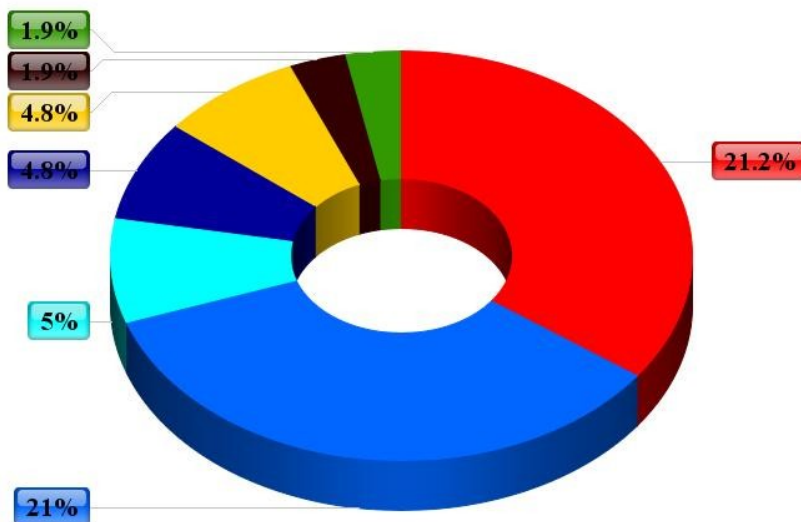
■ ДА ■ НЕ ■ Не съм решил

Ако изборите се провеждаха към момента на проучването, вотът на респондентите се разпределя, както следва:

Ако изборите бяха днес, за кого ще гласувате?

■ БСП ■ ГЕРБ ■ Б-я без цензура, ВМРО, ЗНС ■ Реф.блок ■ ДПС ■ Атака ■ НФСБ

Декемврийското проучване на Социологическия екип на Института за модерна политика регистрира лека преднина за БСП спрямо бившите управляващи от ГЕРБ. БСП получава подкрепата на 21,2% от общия брой на респондентите, а ГЕРБ 21.0%. Разликата от 0.2% обаче е пренебрежимо малка и на практика потвърждава изравнените позиции на двете политически сили, регистрирани и в предходното ни проучване от м.ноември. Въпреки сътресенията в ГЕРБ, свързани с напускането на депутати от парламентарната група, и натискът, който антиправителствените протести продължават да оказват върху управляващите, данните от това изследване дават основание да потвърдим оценката си, че **на този етап не се наблюдават устойчиви тенденции на спад или растеж в подкрепата за БСП и ГЕРБ. Те са по-скоро в условията на „позиционна война“, отколкото в политическо настъпление или отстъпление.**

Резултатите от проучването сочат, че **две от формациите, които понастоящем не са представени в парламента, имат потенциал да преодолеят 4-процентната избирателна бариера, ако изборите се провеждаха към момента на изследването.** Това са: **а)** публично заявеният политически съюз на движението на Николай Барекон „България без цензура“ с ВМРО и Земеделския народен съюз; **б)** Реформаторският блок (ДСБ, СДС, ДБГ и др.).

Движението на Барекон, заедно с ВМРО и Земеделския съюз, получава подкрепата на 5% от общия брой на респондентите. Тествани поотделно, движението на Барекон получава 3,5% (което сочи потенциал и за самостоятелно влизане в парламента), а ВМРО 1,3%.

Реформаторският блок (ДСБ, СДС, ДБГ и др.) регистрира 4,8% от общия брой на респондентите. В предходното изследване двете политически конфигурации - „България без цензура“-ВМРО-ЗНС и Реформаторски блок - бяха с разменени позиции. Хипотезата за известното изоставане на Реформаторския блок, съгласно данните от м. декември е, че влияние върху декларираната подкрепа за Реформаторския блок оказват разцепленията, свързани с напускането на партия „Зелените“ (която в настоящото изследване регистрира самостоятелна подкрепа от 0,8%) и партията „Синьо единство“. Друг фактор, който вероятно оказва влияние в тази посока, е трансформирането на Реформаторския блок от гражданска платформа в традиционна партийна коалиция.

ДПС регистрира подкрепа от 4,8% от общия брой на респондентите. Паритет се регистрира между двете националистически партии – „Атака“ и НФСБ, които получават подкрепата на по 1,9% от общия брой на респондентите.

От останалите политически формации, които се явиха в последните парламентарни избори, изследването регистрира наличието на електорална подкрепа (в процент от общия брой на респондентите) за **непартийното Движение „Модерна България“ – 1.0%, партията на Светльо Витков „Глас народен“ – 1.0%, партия „Зелените“ – 0,8%.**

Електоралната картина, очертана от получените от това изследване данни, потвърждава оценката на Социологическия екип на ИМП, че **като цяло наблюдаваме ерозия на партийния модел на прехода и липсата на ясна алтернатива на статуквото на този етап.**

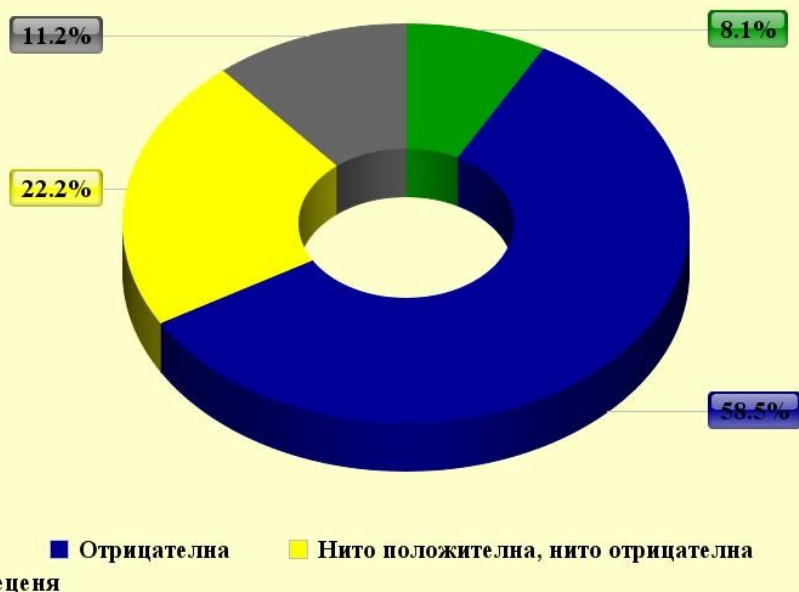
III. Отношение към висши държавни институции

Острата политическа конфронтация и поляризацията на общественото мнение дават своето отражение и при оценката за дейността на висши конституционни органи като Народното събрание, Министерския съвет и президента на Републиката.

Народното събрание

Работата на действащото **Народно събрание се оценява положително едва от 8,1% от респондентите,** докато повече от половината – **58,5% дават отрицателна оценка.** Немалък процент – **22,2%, смятат, че работата на парламента не може да се оцени еднозначно, защото има както положителни стъпки, така и търпящи остра критика законодателни решения и действия на парламентарните фракции.** Всеки десети (11,2%) заявява, че не може да прецени как Народното събрание се справя със своите конституционни и обществени задачи.

Каква е Вашата оценката за дейността на Народното събрание?

Правителството и министрите

За разлика от Народното събрание, при което отрицателните оценки доминират отчетливо над положителните, данните сочат по-висок дял на положителните оценки за Министерския съвет - 15,7% от респондентите. Почти половината от анкетираните – 49,3% - дават категорично отрицателна оценка на кабинета „Орешарски“, 22,4% не могат да формулират отношението си нито в положителна, нито в отрицателна посока, а 12,6% не могат да преценят.

Сред отделните министри, най-много положителни оценки получава вътрешният министър **Цветлин Йовчев** - 20,2%. Не одобряват неговата дейност 26,9% от интервюираните, а 22,6% изразяват неутрално отношение.

След него са министрите: **Кристиян Вигенин** – с 16% положителни оценки, 27,2% отрицателни и 22,4% със заявено неутрално отношение; военният министър **Ангел Найденов** съответно с 15% одобрение, 36,9% неодобрение и 24,6% неутрално отношение; социалният министър **Хасан Адемов** - 14% одобрение, 29,6%

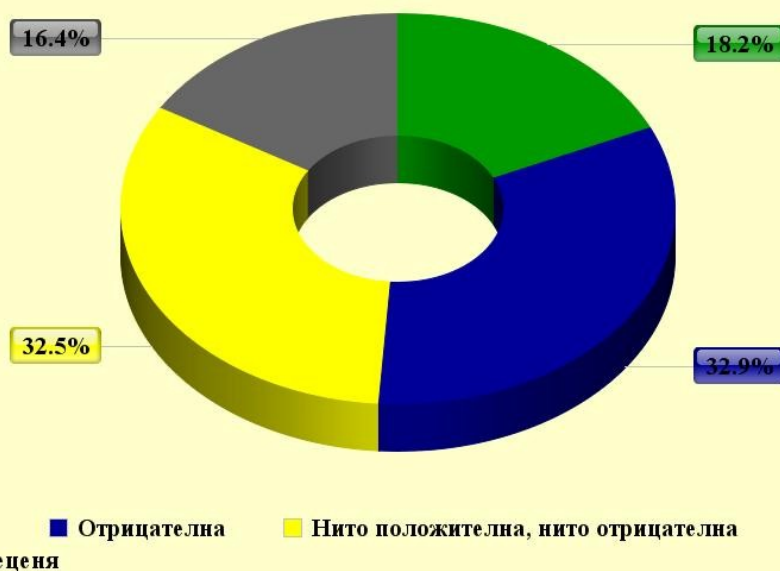
неодобрение, 24,7% неутрално отношение; финансовият министър **Петър Чобанов** - 13,9% одобрение, 25,6% неодобрение, 21,6% неутрални оценки.

Президентът

Президентската институция, която е призвана да бъде надпартийна и е базирана на вложената в Конституцията концепция за „неутралната власт“, **получава одобрителна оценка от 18,2% от анкетираните и неодобрението на 32,9%**. Висок е процентът на респондентите, според които дейността на президента **не може да се определи нито само в положителна, нито само в отрицателна посока – 32,5%**. Други 16,4% от анкетираните заявяват, че не могат да преценят.

Каква е Вашата оценката за дейността на президента?

Съпоставка

Обяснение на обстоятелството, че парламентът събира значително по-голямо неодобрение в сравнение с излъченото от него правителство, следва да се търси преди всичко в това, че Народното събрание е най-откритата публична институция, чиято всекидневна работа е непрекъснато под светлината на прожекторите. Това във висока степен стимулира обществената критика спрямо лоши практики и фокусира хроничното недоволство от партийно-политическата система върху законодателната власт. Парламентът е естествената арена на партийните борби, които традиционно срещат неодобрение и скептицизъм от избирателите. За сметка на това, действащото правителство, независимо от присъствието на министри с ясен партийен ангажимент, изглежда по-дистанцирано от динамиката на партийното противопоставяне в законодателния орган и в публичното пространство.

Малката разлика в положителните оценки на правителството и на президента, възлизаща на 2,5% в полза на президентската институция, се дължи главно на публичното ангажиране на държавния глава с една основните политически позиции в обществото - в полза на антиправителствените протести. В условията на обществено разделение и политическа конфронтация подобно поведение на президента не се вписва в неговата конституционна функция да олицетворява единството на нацията. Превръща го от арбитър в политическия процес в страна в партийните борби с произтичащото от това свиване на одобрението към него, в случая главно до средите

на опозиционно настроените избиратели. В сравнение с Министерския съвет обаче категоричното неодобрение на президентската институция е значително по-малко, за сметка на по-високия процент мнения, които не дават еднозначна и полярна оценка на работата на държавния глава, а намират в нея както положителни, така и отрицателни аспекти.

IV. Отношение към решението на Народното събрание да остави в сила забрана за тютюнопушене на закрито

В рамките на изследването беше поставен и въпрос за отношението на респондентите към решението на Народното събрание да остави без промени правния режим на тютюнопушенето на закрито.

Резултатите сочат, че вотът на народните представители по въпроса намира широка обществена подкрепа. Повече от половината от анкетиранияте – 51,3% подкрепят решението на парламента да остави в сила забраната за тютюнопушене на закрито в заведения, обществени сгради и др. Над една трета (35,8%) искат отпадане на забраната, а без категорично становище по въпроса са 12,9% от респондентите.

Одобрявате ли падането на забраната за пушене на закрито?

